

vrijdag

18.02.2011

20.00 Concertzaal

19.15 Inleiding door Lieven
Van Ael

EEN ORESTEIA

Iannis Xenakis & Annelies Van Parys

CONCERTGEBOUW BRUGGE

Asko|Schönberg ensemble

cello
Doris Hochscheid

fluit, piccolo
Jana Machalet

hobo
Marieke Schut

esklarinet
Gea Plantinga

contrabasklarinet
Ainhoa de Miranda Gimenez

contrafagot
Remko Edelaar

hoorn
Wim Timmermans

trompet, piccolotrompet
Marc Busscher

trombone
Toon van Ulsen

tuba
Tjeerd Oostendorp

slagwerk
Joey Marijs
Ger de Zeeuw

Asko Kamerkoor

Nanny Roed Lauridsen
Chrysan ten Zijthoff
Janine van Elst
Alfrun Schmid
Marianne Hoogenboom
Sandra Macrander
Patricia Werner Leanse
Inge Brouwer
Hilda Houtkoop
Lonneke Kegels
Jan Fekke Ybema
Kees Jongenelen
Thanasis Deligiannis
Arthur van Norden
Matthijs Frankena
Ben van Gemert
Michalis Parakakis
Henriette van Rijn
Paul van de Werf
Daan Verlaan
Maria Goetze
Jasper Sprengers
Philip Leussink
Katerina Konstantourou
Nikos Ioakeim
Jos Wijmans
Timo Beek
Jan Willem Altelaar
Michelle Mallinger
Marie Anne Pak
Veronika Eijkens
Maarten Kuijpers
Diederick Koornstra
Hugo Vogel
Miranda Driessen

Programma en uitvoerders

Asko|Schönberg ensemble
VocaalLAB
Asko Kamerkoor
Alejo Pérez: dirigent
Caroline Petrick: regie, dramaturgie
en libretto *Een Oresteia*
Stefan Hertmans: advies dramaturgie

Tiemo Wang: Cassandra (bariton), psalterion
Romain Bischoff: Athena (bariton)
Bauwien van der Meer: Klytaimnestra
(sopraan)
Elsbeth Gerritsen: Klytaimnestra
(mezzosopraan)
Els Mondelaers: Klytaimnestra
(mezzosopraan)
Joey Marijs: slagwerk

Jos Leussink: koorrepetitor
Benoit Dugardyn: scenografie
Beatrijs Strypens: kostuums
Kim Rens: lichtontwerp
Pat Caers: tekstprojectie, toneelmeester

Veerle Francke, Jacques de Graaf,
Willemijn de Graaff: productie
Sofie Hye: productieassistent
Christian Karlsen: assistent-dirigent
Fardau Akkerhof: regieassistent
Henry Kelder: repetitor VocaalLAB
Hein Steen: podiummedewerker

productie: Asko|Schönberg,
Muziektheater Transparant
coproductie: Concertgebouw Brugge,
VocaalLAB Nederland

Annelies Van Parys (1975)
Een Oresteia (2010) – wereldpremière
- Prologue

Iannis Xenakis (1922-2001)
Oresteia (1966)
- Agamemnon

Iannis Xenakis
Kassandra (1987)

Iannis Xenakis
Oresteia
- Agamemnon: vervolg

Annelies Van Parys
Een Oresteia
- Clytemnestre se justifie

Iannis Xenakis
Oresteia
- Choephores

Annelies Van Parys
Een Oresteia
- L'ombre de Clytemnestre

Iannis Xenakis
Oresteia
- Eumenides

Iannis Xenakis
La Déesse Athéna (1992)

Iannis Xenakis
Oresteia
- Eumenides: vervolg

Annelies Van Parys
Een Oresteia
- Epilogue

COME ON!

MUZIEK
THEATER

CON
TEMPO

MUZIEK
THEATER
TRANSPARANT

Annelies Van Parys, *Een Oresteia*: in opdracht van Eduard van Beinum Stichting

Iannis Xenakis, *Oresteia*: © Boosey & Hawkes, Londen / Albersen Verhuur B.V., 's-Gravenhage

Uw applaus krijgt kleur dankzij de bloemen van Bloemblad.

Oresteia

Synopsis

Oresteia is een trilogie van de Griekse toneelschrijver Aischylos (524-456 vC). In drie tragedies beschrijft hij hoe rechtspraak de wraak, als vorm van gerechtigheid, vervangt. Hoofdpersoon in het eerste deel is Agamemnon, aanvoerder van het Griekse leger. Om de goden gunstig te stemmen en ten strijde te kunnen trekken tegen Troje, voelt Agamemnon zich genoodzaakt zijn eigen dochter Ifigeneia te offeren. In het eerste deel van de trilogie wordt Agamemnon, na zijn triomfale terugkomst uit Troje, vermoord door zijn eigen vrouw Klytaimnestra, als wraak op de dood van Ifigeneia. Cassandra, krijgsgevangen dochter van de verslagen koning van Troje, voorspelt zijn dood. Het is echter haar lot dat niemand haar voorspellingen gelooft.

Tijdens het tweede deel keert Agamemnons zoon Orestes terug uit ballingschap om de moord op zijn vader te wreken. Met zijn zus Elektra komt hij samen bij het graf van hun vader. Orestes doodt later zijn moeder Klytaimnestra, ter vergelding van de moord op Agamemnon.

In het derde deel tot slot wordt Orestes achtervolgd door wraakgeesten. De godin Pallas Athene bemiddelt tussen de partijen en stelt een college van wijze mannen in, die op basis van hoor en wederhoor een oordeel vellen. Orestes en de wraakgeesten worden aan een verhoor onderworpen. Omdat de stemmen staken, geeft uiteindelijk Athenes stem de doorslag. Orestes wordt vrijgesproken. Na wat getouwtrek accepteren de wraakgeesten het oordeel van de rechtbank. Zij veranderen in Eumeniden, goede geesten. In een optocht worden zij naar hun, door Athene beloofde, nieuwe woningen gevoerd.

Toelichting

De geënceneerde voorstelling *Een Oresteia* bestaat uit verschillende lagen, die naar uiteenlopende tijden en plekken verwijzen. In 458 vC. schrijft Aischylos in Athene de *Oresteia*, de enige trilogie uit de Griekse oudheid die volledig bewaard is gebleven. Op 14 december 1966, wordt dit drieluik opgevoerd in de Amerikaanse stad Ypsilanti (Michigan), met begeleidende muziek van Iannis Xenakis. Deze Grieks-Franse componist, vooral bekend om zijn avant-gardecomposities gebaseerd op complexe wiskundige berekeningen, tekent voor een sobere partituur van bijna twee uur, waarin het koor net als in de Griekse tragedie een prominente functie krijgt.

Al snel brengt Xenakis zijn compositie terug tot ongeveer drie kwartier, waardoor de band met Aischylos' verhaallijn vanzelf lossen wordt. Pas in 1987 volgt de scenische doop van zijn fragmentarische *Oresteia* in de Siciliaanse stad Gibellina, op enkele kilometers van de plek waar Aischylos zijn laatste rustplaats gevonden heeft. Voor de gelegenheid heeft de componist een nieuw stuk voor bariton en slagwerk, *Kassandra*, in het eerste deel, *Agamemnon*, ingevoegd. Hij schrijft in 1992 nog een fragment, *La déesse Athena*, voor bariton en instrumentaal ensemble, dat halverwege het derde deel *Les Euménides* dient ingelast te worden.

Xenakis' definitieve versie, inclusief de twee toevoegingen, fungeert anno 2011 als basis voor de voorstelling *Een Oresteia*. Regisseur Caroline Petrick heeft deze compositie gedramatiseerd en voorzien van een kaderstructuur waarin de figuur van Klytaimnestra sterk op de voorgrond treedt. De nieuwe stukken betreffen een proloog, een

epiloog en twee monologen van Klytaimnestra die respectievelijk tussen deel één en twee, en deel twee en drie, een plaats krijgen. Voor de muziek van deze kaderstructuur tekent de Vlaamse componiste Annelies Van Parys.

In het voorwoord van zijn partituur vraagt Xenakis uitdrukkelijk om 'een sobere en strenge handeling' tijdens de opvoering. De muziek van zijn *Oresteia*, op het raakvlak van ritueel en muziektheater, komt inderdaad afstandelijk over. Zo zingt het koor zonder vibrato, met een beperkte melodische ambitus alsof het de tekst aan het reciteren is en in een taal (Oudgrieks) die de hedendaagse luisteraar niet verstaat. Zelfs het alomtegenwoordige slagwerk, in andere werken van Xenakis uitermate virtuoos toegepast, klinkt hier enigszins vervreemdend. Op zoek naar abstractie laat de componist zich door de Japanse theatervormen *kabuki* en *nô* inspireren. Dit blijkt ook uit de samenstelling van het instrumentale ensemble, waarin de blazers de boventoon voeren.

Hoe moet een hedendaagse regisseur omgaan met de onderkoelde benadering van Xenakis? In haar intentienota bij het ontwerp van deze productie vatte regisseur Caroline Petrick de uitdaging als volgt samen: 'Het fragmentarische karakter van Xenakis' *Oresteia* en de concertante opvoerings situatie (koren en vocale solisten zingen niet uit het hoofd) roepen de vraag op of er in een dergelijke situatie wel geënceneerd kan worden. Alles wijst er op dat Xenakis het statische karakter van de Griekse tragedie heeft willen accentueren. Zijn twee inserties, *Kassandra* en *Athena*, versterken deze statische indruk door hun monologische aard. Het feit dat Xenakis de rollen *Kassandra* en *Athena* toekent aan mannen, hoort thuis in de Griekse opvoeringspraktijk. Het is ook een

ingreep die afstand creëert.'

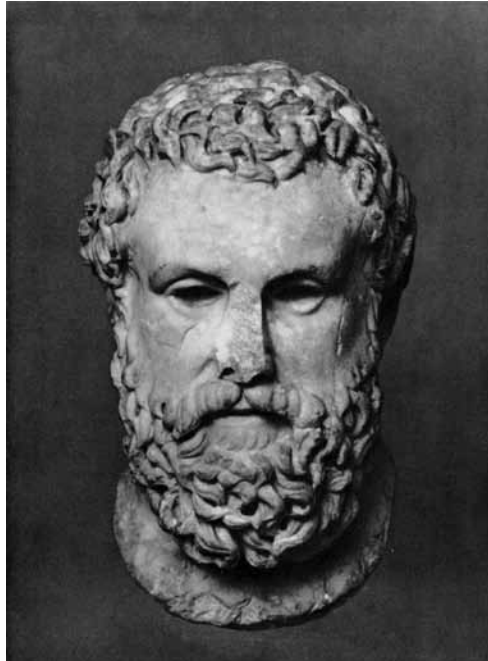
Als tegenwicht kiest Caroline Petrick ervoor om een stevige dosis vrouwelijke bewogenheid in te voeren. Zij geeft Klytaimnestra, de drijvende kracht achter de hele trilogie, haar belangrijke rol terug. In *Een Oresteia* is Klytaimnestra voortdurend aanwezig. Zij geeft de aftrap tot elk deel en eist alle aandacht op tijdens twee lyrische ontboezemingen. Hierdoor ontstaat een contrast met de abstraherende aanpak van Xenakis.

'Klytaimnestra doorbreekt de muur die Xenakis heeft opgetrokken', aldus Petrick in haar intentienota. 'Zij spreekt in het Frans en richt zich nu eens rechtstreeks tot het publiek, dan weer rechtstreeks tot het koor van furiën. Met de keuze voor het Frans brengen we een emotionele tegenkleur aan. Door bewust pathos binnen te halen creëren wij de mogelijkheid tot sym-pathie (Grieks, sym-pathein: mede-voelen). Alles wat Xenakis niet wilde in zijn *Oresteia*, wordt opnieuw geïnjecteerd met de inserties van Annelies Van Parys. Onmiddellijke verstaanbaarheid, emotionele inleving, persoonlijk gekleurde expressie: de toeschouwer krijgt het allemaal. We brengen uitersten samen, in een zoektocht naar evenwicht.'

Annelies Van Parys componeerde voor Klytaimnestra zangerige lijnen die tegen Xenakis' archaïserende partituur afsteken. 'Ik ben binnen mijn eigen spectrale stijl gebleven', zegt zij. 'Uiteraard moest ik me houden aan de bezetting van Xenakis' instrumentale ensemble, waardoor ik te maken kreeg met extreme registers zoals piccolo en hoge esklarinet tegenover contrafagot en contrabasklarinet. Maar voor de rest heb ik me vooral door de sfeer en de patronen van de nieuwe tekst laten leiden.'

De rol van Klytaimnestra wordt verdeeld tussen drie zangeressen die aanvankelijk samen optreden maar al snel los van elkaar gaan opereren. Terwijl de eerste Klytaimnestra haar bloederige handelingen rechtvaardigt, uit de tweede vrouw heftige wraakgevoelens. De derde zangeres belichaamt de kwetsbare kant van Klytaimnestra en zingt in een ingehouden, wiegeliedachtige stijl over haar pijn en verdriet.

Aan het eind kiest Annelies Van Parys bewust voor sombere klanken: 'De epiloog vormt bij mij een donker spiegelbeeld van de proloog, overeenkomstig de tragedie van Aischylos. Klytaimnestra is bij hem een slachtoffer. Het matriarchaat is overgegaan in een patriarchale samenleving.'
Caroline Petrick beaamt dit: 'De eerste twee delen van Aischylos' drieluik beslaan mythische tijden waarin de werkelijkheid bedekt wordt door een sluier van betovering. In het derde deel heeft een scheiding plaatsgevonden tussen de mysterieuze krachten en de heldere kijk op de wereld die de godin Athena vertegenwoordigt. Het gaat om een beslissende breuk. In het echte leven kunnen wij niet meer terug, maar het theater gunt ons een blik in vervlogen tijden.'

Aischylos

do 10.02.2011 / 20.00 / Concertzaal
Bolero / Brussels Philharmonic
Ravels *Bolero* en Bartóks *Concerto voor twee piano's, slagwerk en orkest* zijn een must binnen een slagwerkfestival. Brussels Philharmonic creëert met solist Gert François bovendien een gloednieuw slagwerkconcerto van Wim Henderickx, de Vlaamse componist en slagwerker die zijn inspiratie vaak in buiten-Europese culturen vindt.

za 12.02.2011 / 20.00 / Concertzaal
11 Songs / Luc Mishalle, Trevor Watts, Adama Drame, Foliba, Marockin' Brass
11 Songs verbindt de ritmiek van traditionele West-Afrikaanse en Marokkaanse percussiemuziek met hedendaagse muziek en improvisatie voor blazersensemble. De blazers voegen kleur toe aan de traditionele ritmes en weven een klanktapijt van verglijdende akkoorden. Dit concert is een boeiende dialoog tussen muzikale culturen.

wo 16.02.2011 / 20.00 / Kamermuziekzaal
Dance & Percussion / Thomas Hauert/ZOO, Michel Debrulle, Daan Vandewalle
Op vraag van het Concertgebouw creëren choreograaf Thomas Hauert en pianist Daan Vandewalle speciaal voor het festival COME ON! BEAT IT! een nieuwe productie. Samen gaan ze aan de slag met de percussieve en pure muziek van John Cage. Daarnaast brengt Hauert met drummer Michel Debrulle het zeer fysieke en geïmproviseerde *Drum & Dance*.

vr 18.02.2011 / 20.00 / Concertzaal
Een Oresteia / Iannis Xenakis & Annelies Van Parys
In Iannis Xenakis' versie van de *Oresteia* is het koor het centrale personage. De verzen van Aeschylos beïnvloedden sterk de expressieve, archaïsch aandoende partituur. Zelden wist een componist treffender de blinde kracht

van het noodlot en de huiveringwekkende nachtmerrie van de wraak in muziek te vatten.

za 19.02.2011 / 14.00 / Concertgebouw
Komaan! Slaan! / Educatieve dag
Ter voorbereiding van de BEAT IT! Happening geven slagwerkers Wim De Vlaminck, Miquel Bernat en Theodor Milkov op zaterdag enkele workshops voor jongeren. Naast een drum- en een marimbaworkshop is er ook een atelier waarin experimentele percussie en electronics aan bod komen. De toonmomenten maken deel uit van de happening op zondag.

za 19.02.2011 / 20.00 / Concertzaal
Orient-Occident / Jordi Savall, Pedro Estevan, Dimitri Psonis, Driss el Maloumi
In *Orient-Occident* wisselen Jordi Savall, Pedro Estevan (Spanje), Dimitri Psonis (Griekenland) en Driss el Maloumi (Marokko) ideeën en emoties uit via de muziek. Oosterse en westerse klanken uit de christelijke, joodse en moslimwereld worden voortgestuwd door de bezwerende ritmes van oude percussie-instrumenten.

zo 20.02.2011 / 10.30 / Concertgebouw
COME ON! BEAT IT! Happening
De tweede editie van het COME ON!-festival sluit af met een grote BEAT IT! Happening. Gerenommeerde percussionisten als Terry Bozzio, Theodor Milkov en Miquel Bernat palmen een dag lang het Concertgebouw in en nemen de bezoekers op sleeptouw in drie contrastrijke percussiewandelingen.

Biografieën

Componist, architect, weg- en waterbouwkundig ingenieur Iannis Xenakis (FR) werd geboren in 1922 in Roemenië. Hij vocht tijdens de Tweede Wereldoorlog in het Griekse verzet en werd in Griekenland ter dood veroordeeld. Hij kreeg politiek asiel in Frankrijk en ontving later de Franse nationaliteit. Xenakis studeerde bouwkunde aan het Polytechnisch Instituut (Athene) en compositie bij Hermann Scherchen en aan het Parijse Conservatorium bij Olivier Messiaen. Van 1947 tot 1960 was hij werkzaam bij het bureau van de Franse architect Le Corbusier en in die functie was hij ontwerper van het Philips Paviljoen op de Wereldtentoonstelling van 1958 in Brussel. Hij introduceerde waarschijnlijkheidsberekeningen en wiskundige theorieën in instrumentale, elektroakoestische en geautomatiseerde muzikale composities. In 1966 stichtte hij het Centre d'études de Mathématique et Automatiques Musicales (CEMAM) in Parijs en tot zijn dood was hij directeur van dit studiecentrum. Hij maakte naast zo'n 150 instrumentale composities, vele geluids- en lichtspektakels, zoals bv. *Mycènes Alpha*, uitgevoerd in de ruïnes van Mycene (Griekenland) en *Diatope*, gemaakt voor de officiële opening van het Centre Georges Pompidou in Parijs. Xenakis stierf op 4 februari 2001 in Parijs.

Annelies Van Parys (BE) studeerde compositie aan het Koninklijk Conservatorium Gent bij Luc Brewaëys. Ze kreeg de prijs Vlaanderen-Québec en de prijs Jeugd en Muziek voor compositie. Haar muziek wordt uitgevoerd door veel Belgische ensembles en orkesten. Haar eerste symfonie, *Carillon*, werd geschreven voor de Filharmonie. *RUHE*, een muziektheaterstuk met muziek van Schubert en Van Parys in een concept van Josse De Pauw, ging op het KunstenfestivaldesArts in première en werd door Collegium

Vocale Gent onder de vleugels van Muziektheater Transparant uitgevoerd op grote theaterfestivals in Europa en ver daarbuiten. Haar tweede symfonie, *Les Ponts*, werd ten doop gehouden door het Symfonieorkest van Vlaanderen onder leiding van Otto Tausk en geselecteerd voor de IAMIC Sounds of the Year 2009. Van Parys was te gast op de Gaudeamus muziekweek in Amsterdam met *Poièma*. Sinds 2007 is ze in residentie bij Muziektheater Transparant waar ze een kameropera voorbereidt in samenwerking met het Spectra Ensemble en VocaalLAB Nederland. Annelies Van Parys doceert ook vormanalyse aan het Koninklijk Conservatorium Brussel.

Dirigent Alejo Pérez (AR) studeerde compositie, directie en piano in zijn geboortestad Buenos Aires. Daar werd hij onlangs, alom geprezen door pers en publiek, benoemd tot muzikaal directeur van het Teatro Argentino de la Plata. Hij is voortdurend op zoek naar nieuwe uitdagingen. In Europa werkt hij regelmatig met orkesten als het Stockholm Philharmonic Orchestra, Orchestre Philharmonic de Radio France en het Deutsches Symphonie-Orchester Berlin. Hij wordt gewaardeerd om zijn interpretatie van hedendaagse muziek en heeft een groot repertoire opgebouwd. Dit jaar is hij op uitnodiging van Gerard Mortier gastdirigent en muzikaal adviseur bij het Teatro Real en het Orquesta Sinfónica de Madrid en maakt hij zijn debuut bij onder meer Ensemble Contrechamps en bij enkele Duitse orkesten.

Regisseur Caroline Petrick (BE) werkte aanvankelijk als actrice in theater- en muziektheaterproducties met onder andere Pascal Rambert en Ingrid von Wantoch Rekowski. Ze stond op verschillende internationale podia.

Ze behaalde een Eerste Prijs Dramatische Kunsten aan het Koninklijk Conservatorium in Luik en in 1998 ontving ze de Italiaanse Ubu-prijs voor haar vertolking in *Thémiscire 3*. In 2001 geeft Bernard Foccroulle haar de kans om *The Golden Vanity*, een kinderopera van Benjamin Britten, te regisseren in de Koninklijke Muntschouwburg. Deze muziektheatervoorstelling werd driemaal hernomen en staat in 2013 geprogrammeerd in de opera van Stockholm. Haar dramaturgische inzicht en werkwijze met musici, acteurs en zangers overtuigden de internationale podiumkunstenwereld. Als artieste in residentie bij het muziektheaterproductiehuis Transparant regisseerde ze *Jakob Lenz* van Wolfgang Rihm in Buenos Aires. Recent maakte ze *Waar is mijn ziel?* op basis van madrigalen van Monteverdi. Haar werk werd getoond in de operahuizen van Brussel, Parijs, Kopenhagen en op toonaangevende festivals, waaronder het Edinburgh Festival (2008). Naast regisseren gaat haar hart uit naar werken in een pedagogische context. Ze is verbonden als gastdocente aan het Conservatorium van Brussel en de Muziektheateropleiding aan het Codarts, Rotterdam.

Tiemo Wang (NL) begon zijn muzikale loopbaan als violist. Hij werkte bij verschillende ensembles waaronder Het Gelders Orkest en de orkesten van de publieke omroep. Hij volgde zanglessen bij José Scholte, Joost van der Linden en Frans Fiselier en wordt momenteel gecoacht door Henny Diemer. Tiemo zong rollen als Mr. Gobineau in *The Medium* en Uberto in *La serva padrona*. Sinds 2007 is hij verbonden aan VocaalLAB, waarmee hij onder andere zong in *Séraphin* van Rihm en *Passion* van Dusapin. In 2009 soleerde hij in *Cadenza* van Bob Zimmerman met de Radio Kamer Filharmonie. Bij De

Nederlandse Opera zong hij de rol van proletariër in *A Dog's Heart* van Raskatov, en zong hij in *Die Soldaten* van Bernd Alois Zimmerman.

Het werkveld van Romain Bischoff (NL) omvat het hedendaagse repertoire. Hij heeft een zeventigtal wereldpremières op zijn naam staan, waaronder Kagels *Liturgien*, Aperghis' *Die Hamletmaschine* en *Avis de Tempête*, en Cendo's *Introduction aux ténèbres*. Klassiekers uit de 20e eeuw werden ook door hem gezongen, zoals *Aïs* van Iannis Xenakis, *Aventures & Nouvelles Aventures* van György Ligeti, *Kaiser Overall* in *Der Kaiser von Atlantis* van Viktor Ullmann, *The Ferryman* in *Curlew River* van Benjamin Britten en *Dallapiccola's Preghiere*. Bischoff zong in vele Europese operahuizen en festivals waaronder het Holland Festival, Dresdner Tage der zeitgenössischen Musik, Festival Agora, La Biennale die Venezia, Festival Musica en de Donaueschinger Musiktage.

Bauwien van der Meer (NL) studeerde aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag bij Sasja Hunnago. Haar masterdiploma behaalde ze bij De Nieuwe Opera Academie. Bauwien zong diverse hedendaagse werken, waaronder *De Staat* van Andriessen met het Nederlands Blazers Ensemble tijdens de BBC Proms en *Tehillim* van Reich onder leiding van Reinbert de Leeuw. Ze zong rollen in verschillende hedendaagse muziektheaterproducties, waaronder Klara in *Autland* van Sergej Newski en Bärin in *Colourful Penis* van Maria de Alvear. Haar solorepertoire omvat onder meer *Dallapiccola's Goethelieder*, *Reimanns Parerga* en *Schönbergs Pierrot Lunaire*. Toekomstige engagementen zijn onder meer *The Cricket Recovers* (titelrol) van Richard Ayres tijdens het Holland Festival en *Laborintus II* van Berio.

Mezzosopraan Elsbeth Gerritsen (NL) zong meerdere wereldpremières: de rol van Greta in *Autland* van Sergej Newski (Ruhrtriennale), *Aurore Noire* in *Colourful Penis* van Maria de Alvear (Dresdner Tage für Zeitgenössische Musik), *Dienstertje* in *De Roep van de Kinkhoorn* (Opera Trionfo), en Yola in *Two Caravans* van Guy Harries (Kameroperahuis Zwolle). Met VocaalLAB trad zij op op vele internationale festivals (onder andere Ljubljana, Huddersfield, Boedapest, Madrid). Zij verleent haar medewerking aan vele uitvoeringen van concert- en oratoriumrepertoire. Ook is zij regelmatig te gast bij kamermuziekfestivals. Bij het Hortus Festival is Elsbeth Gerritsen elk jaar te horen in liedrepertoires vanaf 1880. Tevens is zij de alt in *Quink*, een vocaal kwintet met internationale bekendheid.

Els Mondelaers (BE) behaalde aan het Gentse Conservatorium de meestergraad Klassieke Zang bij Mireille Capelle met grote onderscheiding. Bij haar heeft ze zich ook gespecialiseerd in hedendaagse muziek. Zij werkte met diverse ensembles voor hedendaagse muziek, waaronder *Champ d'Action*, het *Spectra Ensemble*, het *DoelenEnsemble*, *Slagwerk Den Haag* en het *Nieuw Ensemble*. Daarnaast was zij te zien in muziektheaterproducties in binnen- en buitenland, waarbij zij regelmatig samenwerkt met LOD, *Muziektheater Transparant*, *Laika* en *VocaalLAB*. Ook het liedgenre draagt zij een warm hart toe. Zij zingt in het *Ensemble Liederkreis*, in 2009 opgericht door pianisten Inge Spinette en Jan Michiels. Met Daniel Blumenthal brengt ze een lunchconcert voor de Vlaamse Opera.

Joey Marijs (NL) behaalde in 2005 zijn masterdiploma aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, waar hij

studeerde bij Wim Vos, Luuk Nagtegaal en Hans Zonderop. Sinds september 2008 is Joey een vast lid van *Asko|Schönberg*. Tevens maakt hij deel uit van *Slagwerk Den Haag*. Tijdens zijn studie aan het conservatorium richtte hij samen met een aantal medestudenten *Ensemble Klang* op. Dit ensemble speelde in binnen- en buitenland en heeft onlangs een drietal cd's uitgebracht. Verder maakt hij deel uit van het *Anstatt* Trio. Dit trio richt zich vooral op de zogenaamde 'entartete musik', waarbij de muziek op teksten van Bertolt Brecht de boventoon voert.

Muziektheater Transparant is een productiehuis dat de artistieke grenzen van opera- en muziektheater verkent. De creatie van nieuwe muziektheaterstukken, nieuwe kameropera's en vergeten opera's uit het verleden staat centraal, met specifieke aandacht voor het vocale. Oude en nieuwe muziek worden gelijktijdig geprogrammeerd en met elkaar geconfronteerd: W.A. Mozart en Wim Henderickx, Franz Schubert en Peter Maxwell Davies, Claudio Monteverdi en Eric Sleichim, Wolfgang Rihm en Jan Van Outryve. *Muziektheater Transparant* spitst zijn aandacht toe op het werk van zes huisartiesten. Daarnaast krijgen jonge zangers, jonge componisten en jonge regisseurs doorgroeikansen dankzij de structurele begeleiding en omkadering. De huisartiesten leggen elk een persoonlijk traject af, maar werken ook regelmatig samen, in wisselende combinaties. Dat leidt tot de nodige diversiteit en levert tegelijk interessante kruisbestuivingen op.

VocaalLAB is een internationaal atelier voor zangers en componisten waar nieuw muziektheater wordt ontwikkeld. Sinds de oprichting in 2002 bouwde *VocaalLAB*

aan een solistennetwerk waaruit orkesten, festivals en operahuizen geregeld putten. *VocaalLAB* bracht de opera *Colourful Penis* van Maria de Alvear op de *Dresdner Tage für Zeitgenössische Musik*, en ontving daarvoor lovende kritieken. Andere hoogtepunten zijn *Machinations* van Aperghis en *Autland* van Newski tijdens de Ruhrtriennale. In juni 2010 zong *VocaalLAB* bij De Nederlandse Opera in *A Dog's Heart* van Raskatov. *VocaalLAB* zingt tijdens *Holland Festival 2011* *The Cricket Recovers* van Ayres in een regie van Pierre Audi en is gedurende het seizoen 2010-2011 te zien in onder meer Buenos Aires, Santa Fé, Brussel, Gent, Strasbourg, Lugano en Hannover.

Asko|Schönberg is een flexibel ensemble dat in elke gewenste grootte alle muziek van de 20e en 21e eeuw kan spelen. Muziek van de grote gevestigde namen zoals György Ligeti, Karlheinz Stockhausen, Mauricio Kagel, Louis Andriessen. Maar ook muziek van de jongere generatie zoals Michel van der Aa, Martijn Padding en Julian Anderson. Jaarlijks wordt het ensemble uitgenodigd door gerenommeerde buitenlandse zalen en festivals. Daarnaast ontwikkelt *Asko|Schönberg* ook educatieve projecten. De György Ligeti Academy is speciaal voor masterstudenten die zich in het uitvoeren van eigentijds repertoire willen bekwalen.

Net als haar zusterorganisatie, het voormalige *Asko Ensemble*, is het Asko Kamerkoor ooit ook opgericht door het ASKO: het Amsterdams Studenten Kamerorkest. Begin jaren tachtig werd het ensemble professioneel, het koor bleef onder leiding van Jos Leussink werken met amateurs. Beide ensembles hebben zich gespecialiseerd in het uitvoeren van eigentijdse muziek. Het amateurkoor heeft door de jaren heen

opmerkelijke resultaten geboekt met een niet courant en (inter)nationaal repertoire. Daaronder waren vele wereld- en Nederlandse premieres, vaak van componisten die tot dan toe onbekend waren in Nederland, zoals Vivier, Knaifel, Goebaidolina en de 'nieuwe' Arvo Pärt. Inmiddels is het *Asko Kamerkoor* een projectkoor dat bestaat uit een kerngroep van goede amateurzangers, aangevuld met professionele, semiprofessionele of nog studerende zangers.

Karlheinz Stockhausen © Bernard Perrine

Waar is mijn ziel? © Herman Sorgeloos

vr 01.04.2011t/m zo 03.04.11 /

Concertgebouw

Ars Musica Brugge /

Karlheinz Stockhausen Tussen kunst en kosmos

In de jaren 1950 brak de jonge Stockhausen door als vertegenwoordiger van een van de radicaalste avant-gardistische bewegingen in de muziekgeschiedenis, het serialisme. Hij evolueerde in de voorbije decennia naar een eigen ontwikkeld new-agedenken. Haast al zijn werken zijn doordrongen van een kosmische en religieuze symboliek, die vaak resulteert in muzikale rituelen.

wo 13.04.2011 / 20.00 / Concertzaal

Waar is mijn ziel? /

B'Rock & Muziektheater Transparant. Monteverdi

Caroline Petrick ontrafelde de madrigalen van Monteverdi en maakt een voorstelling over verlangen, dood en macht. Het barok-orkest B'Rock interpreteert samen met enkele voortreffelijke solisten deze nieuwe, eigenzinnige montage. Madrigalen als stille levens van de ziel.

In het Concertgebouwcafé kunt u gezellig nagenieten met cultuurliefhebbers en mogelijk ontmoet u er ook de artiesten.

WWW.CONCERTGEBOUW.BE

+32 70 22 33 02

IN&UIT, 'T ZAND 34, BRUGGE

PROVINCIE
West-Vlaanderen

BRUGGE

FLUXYS

DeMorgen
een open geest heeft meer

Knack

Klara

SOBRA

focus • wtv